

KIINALAISET NAULA- MURHAT

ROBERT VAN GULIK

Kiinalaiset naulamurhat

Robert van Gulik

Kiinalaiset naulamurhat

SAGA Egmont

Kiinalaiset naulamurhat

Translated by Kristiina Rikman

Original title: *The Chinese Nail Murders*

Original language: English

Cover image: Shutterstock

Copyright ©1961, 2023 Robert van Gulik and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727038926

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

ESIPUHE

Kiinalaiset naulamurhat on viides ja viimeinen osa tuomari Deestä kertovassa romaanisarjassani. Neljäs osa, *Kiinalaiset sokkelomurhat*, joka julkaistiin hollanniksi v. 1956, ilmestyi suomeksi 1973.

Tässä romaanissa kerrotaan kuinka tuo muinainen kiinalainen salapoliisi ratkaisi kolme rikosta pari kuukautta sen jälkeen kun hänet oli nimitetty tuomariksi Pei-chowiin, kaukana Kiinan keisarikunnan köyhässä pohjoisosassa sijaitsevaan rajaseutupiirikuntaan. Kaupungin karttaluonnos on sivuilla 10–11, ja jälkikirjoituksessa löytyy kiinalaisten lähteiden luettelo, joitakin yleisiä tuomari Dee -kirjoihin liittyviä huomioita ja muutama sananen siitä kuinka ja miksi ne kirjoitettiin.

Tämän viiden romaanin sarja kattaa vain tuomari Deen virkauran alkupuolikkaan, jolloin hän toimi piirituomarina useiden eri maakuntien piirikunnissa. Tästä ajanjaksosta kiinalaiset historiikirjat eivät kerro paljoa muuta kuin sen, että hän ratkaisi suuren määrän arvoituksellisia rikoksia. Tuomari

Deen hoviuraa nuo aikakirjat sen sijaan kuvailevat huomattavan yksityiskohtaisesti, sillä tuolloin hänestä oli jo tullut kansallisesti tärkeä henkilö. Hän oli yksi niistä harvoista valtiomiehistä, joilla oli jotain vaikutusvaltaa keisarinna Wuhun, tuohon julmaan ja irstaaseen mutta erinomaisen älykkääseen naiseen, joka hallitsi T'ang-keisarikuntaa rautaisella kädellä viisikymmentä vuotta.¹ Kuinka tuomari Dee yritti uudistaa moraalisesti turmeltunutta hallintolaitosta ja miten hänet, väärin syytettynä, tuomittiin kuolemaan kiduttamalla; millä keinoin hän onnistui pakenemaan vankilasta ja kuinka hän järjesti nousunsa takaisin valtaan; kuinka hän sitten esti keisarinnaa ryhtymästä moniin julmuuksiin ja miten hän kruunasi uransa paljastamalla tämän salajuonen, jonka avulla Lohikäärmevaltaistuimelle olisi valittu laiton seuraaja – kaikki tämä todistaa selvästi miten totuus usein on tarua ihmeellisempää.

Tuomari Dee kuoli vuonna 700 jKr. seitsenkymmenvuotiaana, hoidettuaan kunniakkaasti keisarikunnan korkeimpia siviili- ja sotilashallinnon virkoja. Häneltä jäi kaksi poikaa, jotka molemmat menestyivät vain kohtalaisesti virkaurallaan. Mutta historialliset asiakirjat kertovat, että tuomari Deen pojanpoika Dee Djien-mo, joka kuoli pääkaupungin käskynhaltijana, osoitti taas kuuluisan isoisänsä vertaista kypsää viisautta ja syvää inhimillisyyttä tuomioissaan.

Seuraavien vuosisatojen aikana t'ai-yuanilainen Deen suku ei toiminut kovinkaan merkittävästi valtakunnan asioissa, vaikka siitä nousikin muutama tiedemies ja runoilija. Suku jatkuu vielä tänäkin päivänä. Vuonna 1936 tapasin Shanghaissa tuomari Deen jälkeläisen, rakastettavan vanhahkon herrasmiehen joka on tunnustettu antiikkisten maalausten asiantuntija. Mutta

meidän keskustelumme rajoittui vain muutamien tavanomaisten kohteliaisuuksien vaihtamiseen, sillä enhän tuolloin voinut aavistaakaan, että neljätoista vuotta myöhemmin ryhtyisin kirjoittamaan romaaneja hänen maineikkaasta esi-isästään.

Robert van Gulik

HENKILÖT

Kiinassa sukunimi – joka tässä on painettu isoin kirjaimin – on etunimen edellä

	Oikeustalon virkailijat
DEE Jen-djieh	Pei-chowin, lähellä Kiinan keisarikunnan pohjoisrajaa sijaitsevan kaupunkipiirikunnan, piirituomari T'ang-dynastian aikana. Hänestä käytetään nimitystä ”tuomari Dee” tai ”tuomari”.
HOONG Liang	tuomari Deen uskottu neuvonantaja, jonka hän on nimittänyt oikeustalon sihteeriksi. Hänestä käytetään nimitystä naistenvankilan ”sihteeri Hoong” tai ”sihteeri”.
MA Joong	
CHIAO Tai	tuomari Deen kolme apulaista

TAO Gan	
KUO	lääkekauppias ja tuomioistuimen kuolemansyöntutkija
Rouva KUO o. s. WANG	hänen vaimonsa naistenvankilan esimies
	”Päättömän ruumiin tapaukseen” liittyvät henkilöt
YEH Pin	paperikauppias
YEH Tai	hänen nuorempi veljensä
PAN Feng	antiikkikauppias
Rouva PAN o. s. YEH	hänen vaimonsa
KAO	sen kaupunginosan päällikkö, jossa rikos tapahtui
	”Paperikissan tapaukseen” liittyvät henkilöt
LAN Tao-kuei	nyrkkeilymestari
MEI Cheng	hänen tärkein avustajansa
	”Murhatun kauppiaan tapaukseen” liittyvät henkilöt
LOO Ming	viisi kuukautta sitten kuollut puuvillakauppias

Rouva LOO o. s. CHEN	hänen leskensä
LOO Mei-lan	hänen pieni tyttärensä
	Muita
LIAO	nahkatyöntekijöiden ammattikunnanvanhin
LIAO Lien-fang	hänen kadonnut tyttärensä
CHU Ta-yuan	varakas maanomistaja ja Pei-chowin napamiehiä
YÜ Kang	hänen sihteerinsä, neiti Liao Lien-fangin sulhanen

ENSIMMÄINEN LUKU

*Odottamaton tapaaminen puutarhapaviljongissa; tuomari
Deelle ilmoitetaan pirullisesta murhasta*

Tuomarin on kohdattava rohkeasti vihan,
petoksen ja epäilysten kuohut;
ainoa niiden ylitse johtava silta on suora ja kapea
kuin partaveitsen terä.
Hän ei saa langeta kertaakaan, ei koskaan pysähtyä
kuuntelemaan oman sydämensä ääntä.
Hänen on pidettävä mielessä vain oikeus,
pettämätön johtotähti,
joskin aina kaukainen ja kylmä.

Istuskelin eilen illalla yksikseni puutarhapaviljongissani nauttien

viilestä iltatuulosesta. Oli jo myöhä, vaimoni olivat vetäytyneet levolle omiin huoneisiinsa kauan aikaa sitten.

Olin työskennellyt kirjastossani koko illan, juoksuttanut palveluspoikaani haetuttamalla hänellä kirjahyllyistä kaipaamiani teoksia ja jäljennyttämällä tarvitsemiani katkelmia.

Kuten lie tunnettua, kirjoitan vapaa-aikanani huvikseni suppeaa yhteenvetoa rikoksista ja rikollisten paljastamisesta nykyisen suurenmoisen Ming-dynastiamme aikana, ja tähän tutkimukseen liitän lisäyksenä myös aikaisempien aikojen kuulujen salapoliisien elämäkertoja. Paraikaa kirjoitan elämäkertaa Dee Jen-djehistä, seitsemänsataa vuotta sitten eläneestä korkea-arvoisesta valtiomiehestä. Palvellessaan virkauransa alkupuolella vielä piirituomarina maakunnissa hän ratkaisi hämmästyttävän määrän salaperäisiä rikoksia niin että nykyään hänet tunnetaankin lähinnä ”tuomari Deenä”, maineikkaan historiamme mestarisalapoliisina.

Kun olin lähettänyt haukottelevan palveluspojan nukkumaan, kirjoitin pitkän kirjeen vanhemmalle veljelleni, joka toimii kaukana pohjoisessa Pei-chowin maaherran ylisihteerinä. Hänet nimitettiin sinne kaksi vuotta sitten jolloin hän jätti täkäläisen, naapurikadulla sijaitsevan vanhan talonsa huostaani. Kirjoitin hänelle saaneeni selville, että Pei-chow oli ollut viimeinen asemapaikka, jossa tuomari Dee oli toiminut piirituomarina ennen kuin hänet nimitettiin korkeaksi viranomaiseksi pääkaupunkiin. Siksi pyysin veljeäni tutkimaan paikallisia asiakirjoja minun mielikseni; niistä saattaisi löytyä kiintoisia tietoja tuomari Deen ratkaisemista sikäläisistä rikoksista. Tiesin että hän tekisi parhaansa, sillä me olemme aina olleet toisillemme sangen läheisiä.

Kirjoitettuani kirjeen loppuun tajusin että kirjastossani oli hirveän kuuma. Astelin ulos puutarhaan, jossa viileä tuulenhenki puhalsi lootuslammikon ylitse. Päätin että ennen kuin menisin sisään istuisin hetkisen pimeässä paviljongissa, jonka olin rakennuttanut puutarhan peräkolkkiaan banaanipuutiheikön kylkeen. En ollut kovinkaan karkäs käymään vuoteeseen, sillä totta puhuakseni minulla on ollut viime aikoina vähän vaikeuksia perhepiirissä sen jälkeen kun toin taloon kolmannen vaimoni. Hän on ihastuttava nainen ja melko sivistynytkin. En ymmärrä miksi ensimmäinen ja toinen vaimoni eivät alkuunkaan pidä hänestä eivätkä soisi minun viettävän yhtään yötä hänen kanssaan. Tänään olin luvannut yöpyä ensimmäisen vaimoni asunnossa ja minun on tunnustettava, että en pitänyt liian kovaa kiirettä sinne menemisen kanssa.

Leyhyttelin laiskasti kasvojani kurjensulkaviuhkallani istuskellen bambunojatuolissa ja katselin hopeisen kuun viileissä säteissä kylpevää puutarhaa. Äkkiä huomasin miten pieni takaportti aukeni. Ette usko miten iloisesti yllätyin kun vanhempi veljeni astui sisään!

Hyppäsin pystyyn ja ryntäsin alas puutarhaan tervehtimään häntä.

”Mikä sinut tänne lennätti?” huudahdin. ”Miksi et ilmoittanut minulle etukäteen että olit tulossa etelään?”

”Minun täytyi lähteä aivan yllättäen”, sanoi veljeni. ”Ensimmäinen ajatukseni oli tulla katsomaan sinua, toivottavasti annat anteeksi myöhäisen hetken!”

Tartuin häntä hellästi käsivarresta ja johdatin hänet paviljonkiin. Huomasin että hänen hihansa oli kostea ja kylmä.

Saatuani veljeni istuutumaan nojatuoliini asetuin vastapäiseen tuoliin ja tarkastelin häntä huolissani. Hän oli laihtunut kovasti, hänen kasvonsa olivat harmaat ja silmät näyttivät hiukan ulospullistuneilta.

”Kuunvalo saattaa tehdä tepposensa”, sanoin huolestuneena, ”mutta minusta sinä näytät sairaalta. Matka Pei-chowista taisi olla sangen rasittava?”

”Se tosiaan osoittautui vaikeaksi”, veljeni sanoi hiljaa, ”olin toivonut pääseväni tänne perille neljää päivää aiemmin, mutta oli kovin sumuista.” Hän raaputti kuivuneen mutatahnan yksinkertaiselta valkoiselta kaavultaan ja jatkoi sitten: ”En ole voinut kovin hyvin viime aikoina, katsos, kärsin polttavasta tuskasta täällä.” Hän kosketti varovaisesti päälakeaan. ”Se säteilee alas silmien taakse. Minulla on myös puistatuskohtauksia.”

”Synnyinseutusi kuuma ilmasto tekee sinulle hyvää!” sanoin rauhoittavasti, ”ja huomenna annetaan vanhan perhelääkärimme vilkaista sinua. Kerrohan nyt minulle kaikki Pei-chowin uutiset!”

Veljeni antoi minulle perusteellisen selostuksen sikäläisestä työstään, näytti siltä että hän tuli aika hyvin toimeen esimiehensä, maaherran, kanssa. Mutta siirryttyään puhumaan yksityisasioistaan hän muuttui huolestuneeksi. Hänen ensimmäinen vaimonsa oli käyttäytynyt viime aikoina hyvin oudosti, hän kertoi. Vaimon suhtautuminen häneen oli muuttunut, eikä hän tiennyt miksi. Veljeni antoi minun ymmärtää että tämän asian ja hänen yllättävän matkansa välillä vallitsi jokin yhteys. Hän rupesi vapisemaan rajusti enkä minä raskinut painostaa häntä kertomaan yksityiskohtaisemmin ongelmasta, joka selvästi näytti huolestuttavan häntä kovasti.

Siirtääkseni hänen ajatuksensa toisaalle otin puheeksi tuomari Deen ja kerroin hänelle juuri kirjoittamastani kirjeestä.

”Voi toki”, sanoi veljeni. ”Pei-chowissa kerrotaan omituista vanhaa tarinaa kolmesta synkstä salaperäisestä tapauksesta, jotka tuomari Dee ratkaisi palvellessaan siellä piirituomarina. Mutta kuljettuaan sukupolvelta toiselle ja tultuaan kerrotuksi uudestaan ja uudestaan teehuoneissa kertomus on tietysti kosolti mielikuvituksen värittämä.”

”On vasta hiukan yli puolenyön”, sanoin kiihtyneesti, ”pyytäisin sinua kertomaan minulle tuon tarinan, jos et luule sen väsyttävän sinua liikaa!”

Veljeni riutuneita kasvoja puistatti tuska. Mutta kun kiireesti ryhdyin pyytelemään anteeksi kohtuutonta pyyntöäni, hän kohotti torjuvasti kättään.

”Sinulle saattaa olla hyötyä tuon oudon tarinan kuulemisesta”, hän sanoi vakavasti. ”Jos itse olisin arvostanut sitä enemmän aikaisemmin, asiat olisivat nyt ehkä toisin...”

Hänen äänensä murtui, hän tunnusteli taas kevyesti päälakeaan. Sitten hän jatkoi:

”No niin, sinä tiedät ilman muuta että tuomari Deen aikana, taisteltuamme voitokkaasti tataareja vastaan, keisarikuntamme pohjoisraja siirrettiin ensi kertaa kauemmas aavikolle Pei-chowin pohjoispuolelle. Tätä nykyä Pei-chow on hyvinvoipa, tiheästi asutettu maakunta, pohjoisten piirikuntien vilkas kauppakeskus. Mutta tuohon aikaan se oli vielä aika eristynyttä seutua, harvassa asujaimistossa oli monia sukuja, joissa virtasi tataariverta ja jotka edelleen harjoittivat barbaarivelhojen salaisia utoja menoja. Kauemmaksi pohjoiseen oli määrätty aseimiin ylipäällikkö Wen Lon pohjoinen armeija suojelemaan T’ang-keisarikuntaa tataariheimojen uusilta hyökkäyksiltä.”

Näiden alustavien tietojen jälkeen veljeni aloitti omituisen kertomuksensa. Neljäs yövartio oli soitettu alkavaksi kun hän lopulta nousi ja sanoi että hänen oli lähdettävä.

Halusin saattaa hänet kotiin, sillä nyt hän vapisi pahasti ja hänen käheä äänensä oli käynyt niin heikoksi että sain toin tuskin selvää mitä hän sanoi. Mutta hän kieltäytyi jyrkästi ja me erosimme puutarhani portilla.

Nukkuminen ei huvittanut minua ollenkaan ja palasin kirjastoon. Siellä ryhdyin kiireesti kirjoittamaan muistiin veljeni kertomaa outoa tarinaa. Vasta kun sarastuksen punainen kajo leimahti taivaalle laskin kirjoitussiveltimen kädestäni ja asetuin levolle kuistin bambusohvalle.

Herätessäni oli jo lähes päiväaterian aika. Käskin palveluspojan tuoda riisini kuistille ja söin hyvällä ruokahalulla odottaen kerrankin mielihyvin ensimmäisen vaimoni ilmoitettua saapumista. Katkaisisin voitonriemuisesti lyhyeen hänen marmatuksensa siitä etten ollutkaan viettänyt yötä hänen kanssaan, esittämällä lyömättömänä puolustuksenani vanhemman veljeni odottamattoman saapumisen. Hoidettuani siten tuon ärsyttävän naisen, voisin lähteä veljeni talolle leppoisaa juttuhetkeä varten. Ehkä hän sitten kertoisi minulle miksi hän tarkkaan ottaen lähti Pei-chowista ja voisin pyytää häneltä selvitystä joihinkin hänen kertomansa vanhan tarinan hiukan hämäräksi jääneisiin kohtiin.

Mutta juuri kun panin syömäpuikkojani pois tuli taloudenhoitajani ilmoittamaan että Pei-chowista oli saapunut erikoislähetä. Tämä ojensi minulle kirjeen maaherralta, joka pahoitellen ilmoitti, että neljä päivää sitten, keskiyöllä, vanhempi veljeni oli yllättäen kuollut.

Pelottavia murhia menneen ajan Kiinassa...

On hyytävän kylmä talvi, kun tuomari Dee hälytetään jälleen tutkimaan mystistä kuolemaa. Antiikkikauppiaan vaimo on murhattu – ja millä tavalla! Naisella ei ole enää päätä. Deen on aika ryhtyä tutkimuksiin. Kuka olisi voinut haluta pahaa kauppiaan vaimolle? Voiko syyppää olla naisen aviomies? Kauppiaan vaimo ei kuitenkaan ole ainoa, joka joutuu murhan uhriksi – ja Deen aivonystyrät joutuvat todella koetukselle murhia selvittäessä.

Kiinalaiset naulamurhat on mukaansatempaava salapoliisiromaani, jonka tapahtumat sijoittuvat muinaiseen Kiinaan.

Hollantilainen Robert van Gulik (1910–1967) teki pitkän uran diplomaattina. Hän asui vuosia Kaukoidässä, jonne myös hänen jännittävät historialliset dekkarinsa sijoittuvat.